PROČ SE PŘIPOJIT K AKCI *VLAJKA PRO TIBET*?

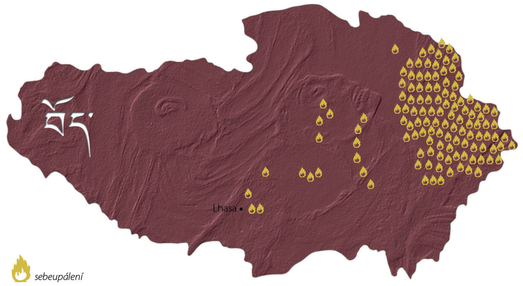

Symbolická podpora utlačovaného národa — sami máme přímou zkušenost s komunistickou diktaturou **Tibetská vlajka je jedním ze státních symbolů Tibeťanů** — přesto za její vyvěšení hrozí Tibeťanům doma několikaleté vězení

Kampaň Vlajka pro Tibet má kromě projevené solidarity také informační charakter. Poukazuje například na to, že:

- V Tibetu desítky let dochází k hrubému porušování lidských práv
- V Tibetu dochází k systematickému potlačování svobody slova a shromažďování, záměrnému potlačování tradic, kultury, náboženství a tibetského jazyka, na úřadech, v nemocnicích a většině škol v Tibetu je úředním nebo vyučovacím jazykem čínština; podle oficiální statistiky čínské vlády je míra negramotnosti Tibeťanů starších 15 let více než 50%
- V důsledku masivního přesídlování čínských obyvatel na území Tibetu se Tibeťané stali menšinou ve své vlastní zemi
- Tradiční tibetská architektura je ničena a nahrazována čínskými paneláky
- Kvůli těžbě nerostného bohatství je bezohledně ničeno životní prostředí
- Političtí vězni jsou ve vězení mučeni, je jim odpírána lékařská péče, návštěvy rodiny, právo na spravedlivý soudní proces apod.
- Mniši a mnišky žijí v klášterech pod neustálou kontrolou, před každým klášterem stojí policejní stanice
- Dochází k cenzuře sdělovacích prostředků a internetu
- Tibeťané nemůžou bez patřičných povolení cestovat mimo svoje rodné město
- Nomádům je zakazováno vést tradiční způsob pasteveckého života, jejich dobytek je zabavován, rodiny jsou přesouvány do vesnic bez možnosti najít práci
- Za posledních šest let se v Tibetu na protest proti čínské politice vůči Tibeťanům **sebeupálilo nejméně 140 Tibeťanů**. Byli mezi nimi muži i ženy, studenti, mniši, mnišky, zemědělci, nomádi a další. Značná část z nich při svém činu nesla tibetskou vlajku. Čínská vláda na protesty sebeupálením zareagovala dalším zpřísněním své politiky, postihuje tyto protesty a kohokoli, kdo hrál nějakou domnělou roli v sebeobětování, odsuzuje k velice tvrdým trestům odnětí svobody za úmyslnou vraždu. Čínská vláda zakázala provádět za upálené oběti buddhistické rituály a jakýmkoli způsobem projevovat solidaritu vůči jejich rodinám.

TIBETSKÁ VLAJKA

Ve středu vlajky **bílá zasněžená hora** pod tmavě modrým nebem symbolizuje Tibet, často nazývaný „země sněhů".

Na jejím vrcholu je **slunce** se zářivými paprsky svítícími do všech směrů, které symbolizují radost ze svobody, blahobyt, duchovní a materiální štěstí všech živých bytostí v Tibetu.

Přes **tmavě modré nebe** nad bílou horou se rozprostírá **šest červených pásů** zastupující původních šest kmenů, kteří žijí na území dnešního Tibetu a jsou považovány za předky Tibeťanů. Kombinace červených pásů s šesti tmavě modrými pásy oblohy symbolizuje nepřetržitou ochranu duchovních nauk a světského života buddhistickými ochránci.

Před horou stojí **dva sněžní lvi s vlajicí hřívou**, kteří představují sjednocení duchovního a světského života. Krásný a **zářící tříbarevný drahokam**, kteří drží sněžní lvi, představuje tři buddhistické klenoty (představující Buddhu — učitele, dharmu — cestu a sanghu — společenství žáků).

Červeno-modrý drahokam ležící u nohou lvů představuje správné etické chování, které je založené na deseti buddhovských ctnostech a šestnácti způsobech lidského chování.

Žlutý lem na obvodu vlajky představuje čisté zlato jako symbol Buddhova učení zářící do všech světových stran a všech dob.

VĚDĚLI JSTE, ŽE…

.....**dalajlama ani tibetská exilová vláda nežádají odtržení a samostatnost Tibetu**, ale požadují v souladu s ústavou ČLR skutečnou autonomii a důsledné dodržování lidských práv?

.....v únoru 2014 vydal španělský soudní dvůr **mezinárodní zatykač na pět bývalých čínských politických vůdců**, včetně bývalého prezidenta Tiang Ce-mina a bývalého premiéra Li Pchenga kvůli kulturní genocidě v Tibetu?

HISTORIE TIBETU

605 Vznik tibetského království.
821 Čínsko-tibetská mírová smlouva.
1247 Spojení Tibetu s Mongolskou říší, která poskytuje Tibetu vojenskou ochranu.
1578 Hlava školy Gelug obdržela od mongolského chána titul dalajlama.
1642 Za pomoci mongolského chána svržena světská vláda v Tibetu a nastolena teokratická vláda dalajlamů.
1720 Čínská vojska dobyla Lhasu a vyhnala Mongoly.
1903 Britská invaze do Tibetu a obsazení Lhasy, mírová smlouva o vlivu Britů v Tibetu.
1913 Třináctý dalajlama vyhlašuje nezávislost Tibetu.
1935 Narodil se Tändzin Gjamccho, čtrnáctý dalajlama.
1904 Britská armáda opouští Tibet po podepsání Lhaské úmluvy; podle ní se Tibet musí zdržet uzavírání smluv s mocnostmi. Schvaluje se otevření britských obchodních tržišť.
1910 Mandžuský generál Chao Er-fang útočí na Tibet, tím končí dlouholeté vztahy mezi mandžuskou dynastií a institucí dalajlamů. Třináctý dalajlama utíká do Indie.
1912 Kampaň za nezávislost vedená dalajlamou vyústí v odsun čínských jednotek z centrálního Tibetu.
1913 Třináctý dalajlama vyhlašuje nezávislost Tibetu.
1914 Britská Indie, Čína a Tibet podepisují jako nezávislé mocnosti tzv. Simelskou dohodu. Čína dohodu odmítá ratifikovat a konflikt končí zrušením čínské svrchovanosti nad Tibetem.
1947 Tibetská vláda blahopřeje Indii k nově získané nezávislosti. Na konferenci o vztazích mezi asijskými státy je Tibet zastoupen vlastní delegací.
1950 40 000 jednotek Čínské lidové osvobozenecké armády útočí na Čhamdo, město na východě Tibetu. O dva dny později je tibetská armáda o 8 000 mužích poražena a guvernér provincie Ngaphö Ngawang Džigme je zadržen jako rukojmí. Indická vláda zasílá protestní dopis představitelům Číny. USA a Velká Británie se připojují.
1951 Tibetská delegace je v Pekingu donucena podepsat „Sedmnáctibodovou dohodu", aniž by k tomu měla od své vlády oprávnění. Komunistická Čína vtiskne na listinu padělanou tibetskou pečeť. Do Lhasy přichází desetitisíce čínských vojáků.
1959 Ve Lhase propuká tibetské národní povstání. Čína povstání potlačuje a výsledkem je 87 tisíc mrtvých Tibeťanů. Formuje se Sdružení tibetských žen na protest proti okupaci.
Dalajlama odchází do Indie a do exilu ho následuje 80 000 Tibeťanů.
1960 Tibetská exilová vláda se přesouvá do Dharamsaly v severní Indii. Mezinárodní komise právníků vydává první zprávu o Tibetu, v níž kritizuje Čínu za „lehkomyslné zabíjení Tibeťanů" a nesouhlasí se závazky vyplývajícími ze Sedmnáctibodové smlouvy. Je vytvořen tibetský exilový parlament.
1961 Valné shromáždění OSN schvaluje druhou rezoluci o Tibetu, v níž uznává právo tibetského lidu na sebeurčení.
1963 Dalajlama vyhlašuje demokratickou ústavu pro budoucí Tibet.
1966 Maova kulturní revoluce vyvolává v Tibetu vlnu vražděnía ničení. Pančenlama je zadržen a odsouzen k 10 letům vězení.
1971 USA ukončují svoji vojenskou podporu Tibetu.
1987–89 Masové demonstrace ve Lhase za nezávislost.
1989 Desátý pančenlama umírá při návštěvě Žikace. Několik dní před svou záhadnou smrtí veřejně prohlašuje, že čínská vláda přinesla Tibetu více utrpení než užitku. V odpovědi na tři roky trvající demonstrace ve Lhase, které byly vždy násilně potlačeny, Čína nakonec vyhlašuje stanné právo. V říjnu je dalajlamovi udělena Nobelovu cenu za mír.
1990 Dalajlama vyhlašuje demokratické reformy exilové administrativy, které volenému Shromáždění tibetského exilového parlamentu dává pravomoc k volbě kabinetu ministrů exilové vlády.
1995 Šestiletý Gendün Čhökji Ňima je dalajlamou označen jako jedenáctý pančenlama, vyhlášení výjimečného stavu v Žikace, pančenlama je Čínany uvězněn na neznámém místě.
1996 Čína zahajuje kampaň Tvrdý úder, Vlastenecká převýchova a Duchovní civilizace, všechny s cílem, aby Tibeťané, především mniši a mnišky, popřeli svou oddanost dalajlamovi.
2008 Tibetské protesty proti čínské okupaci. Armáda na ulicích zabila přes 100 lidí. Bylo vyhlášeno stanné právo.
2009 Začíná vlna sebeupalování jako zoufalý výraz nesouhlasu s čínskou politikou v Tibetu. Tento druh oběti zvolilo přes 140 Tibeťanek a Tibeťanů.
2010 Tibet postihlo rozsáhlé zemětřesení.
2011 Dalajlama se vzdává veškeré světské moci. Premiérem exilové vlády je Tibeťany v exilu zvolen Lobsang Sengge.

TIBET - souhrn zpráv z roku 2015

Od roku 2009 se v Tibetu objevilo 143 pokusů o sebeupálení, 115 z těchto Tibeťanů zemřelo.

Freedom House ve své výroční zprávě o svobodě ve světě zařadil **Tibet na druhé nejhorší místo**, hned před Sýrií. Hodnotilo se 195 zemí podle dvaceti pěti ukazatelů.

Ve zprávě Human Right Watch za rok 2015 se píše, že **mučení je v čínských věznicích stále běžnou praxí**, ani policie a soudy nedodržují předpisy a přiznání se vynucují týráním.

12.7. zemřel ve věku 65 let tulku (viz panel buddhismus) Tändzin Deleg rinpočhe. Byl odsouzen k trestu smrti s dvouletým odkladem a poté na doživotí za údajnou účast na výbuchu v Čcheng-tu v roce 2002. I přes opakované výzvy mezinárodních organizací se nepodařilo zajistit jeho propuštění. Tulku byl známý svými projekty na pomoc nomádům ve východním Tibetu především v oblasti sociální, zdravotní, vzdělávací a náboženské. Objevily se spekulace, že byl pravděpodobně otráven.

Human Right Watch vydalo zprávu o výstavbě a rozmisťování čínských kádrů v Tibetské autonomní oblasti. V letech 2014 až 2015 zde bylo 20 092 nových budov sloužících jako kanceláře nebo byty kádrů pracujících na vesnicích nebo ve městech. Do konce roku 2016 jich má být postaveno ještě 12 008. V rámci tříleté kampaně bylo v tibetských vesnicích rozmístěno přes pět tisíc týmů o přibližně dvaceti jednom tisíci členů komunistické strany, kteří mají pomáhat zlepšovat životní podmínky na venkově.

5.12. představila čínská vláda nový pětiletý program, který má ***nahradit tibetské tradiční domy*** *ve třech okresech v okolí Lhasy (Tagcche, Lhundub a Meldo Gongkar) budovami v čínském stylu.*

V hledáčku čínských úřadů jsou především kláštery, neboť mniši a mnišky jsou považováni za potenciální nebezpečí, vůdce protestů a narušitele **společenského pořádku. Vláda se snaží o snížení počtu studentů klášterů a vyhánění mnichů a mnišek z jejich obydlí pod různými záminkami. Dochází k demolici budov a záboru půdy pro úřední účely.**

23.2. čtyři dny po začátku tibetského nového roku, se v okrese Tulan a Terlenkha (součást provincie Čching-chaj) sešli vládní úředníci s rodiči a zakázali dětem mladším devatenácti let návrat do klášterů, v nichž se věnovali mniššímu vzdělávání. Mají odložit mnišská roucha a začít navštěvovat místní školy.

26.8. se objevila zpráva, že na Buddhistický institut Serthar Larung Gar v okrese Serta, který sehrál důležitou roli v obnově tibetského buddhismu v 80. letech minulého století, je vynakládán tlak, aby snižoval počet studentů. Tisíci studujícím mnichům bylo uloženo domácí vězení a rodiče byli nabádáni, aby své děti vzali z institutu.

27.9. bylo z ženského kláštera Džada Gadän Khačôling v Pekaru v okrese Diru ***vyhoštěno sto šest ze dvou set zde žijících mnišek****. Mnišky, které musely odejít, nesmí nosit svá roucha, účastnit se náboženských obřadů, ani cestovat a mají nařízené přednášky o vlastenecké převýchově.* ***Některé z mnišek proto prý spáchaly sebevraždu a některé se vzdaly svých mnišských slibů****. Klášter byl postaven v roce 1488 a patří k významným střediskům školy Gelugpa. Již v minulém roce z něj bylo vyhnáno dvacet šest mnišek, protože odmítly navštěvovat hodiny vlastenecké převýchovy.*

Násilné zábory půdy nebo vynucené odkupy jsou častým jevem v nomádských oblastech, kde se po demolici tibetských obydlí ocitá řada lidí bez přístřeší.

16.10. začala demolice domů ve vesnici Delnag v okrese Čhabčha v Ccholho. Za šest dnů zde bylo srovnáno se zemí více než tři sta tibetských domů a obchodů. Obyvatelé, kteří se postavili proti demolici, byli zbiti a zadrženi. Podle čínských úřadů místní znečišťují prostředí a jejich příbytky hyzdí okolí jezera Kökönor. Demolice tibetských obydlí zde byla systematicky prováděna již několik měsíců a téměř tisíc Tibeťanů zůstalo bez domova.

Každoročně se uzavírá Tibetská autonomní oblast zahraničním turistům kvůli politicky citlivým výročím. Letos by měl být Tibet nepřístupný od 25.2. do 30.3.

ZDEJŠÍ PŘÍKLAD BOJE PROTI TOTALITĚ

JUDr. Milada Horáková *(25. prosince 1901 Královské Vinohrady – 27. června 1950 Praha)* byla česká politička, oběť justiční vraždy během komunistických politických procesů v 50. letech minulého století za vykonstruované spiknutí a velezradu. Byla jedinou ženou popravenou v rámci těchto soudních řízení. Díky své neústupnosti během soudu se stala symbolem odporu proti totalitě vládnoucí komunistické strany.

Těžištěm činnosti významné české feministky byla nestranická **Ženská národní rada** (ŽNR): angažovala se ve prospěch zrovnoprávnění žen. Zapojila se do odbojové organizace **Petiční výbor Věrni zůstaneme a Politické ústředí**.

Neušla pozornosti **gestapa** a v roce 1940 byla za práci v ŽNR zatčena. Po zjištění napojení na odboj byla tvrdě vyslýchána a bita, pro gestapo však bez úspěchu. Dva roky byla **držena na Pankráci** a na Karlově náměstí, po atentátu na Heydricha byla **převezena do Malé pevnosti v Terezíně**. Z Terezína byla převezena do Lipska a poté do Drážďan, kde se s ní se konal soud. **Osmiletý trest** si odpykávala v ženské věznici v **Aichachu u Mnichova**, kde ji osvobodila americká armáda.

Po osvobození, v květnu 1945, se vrátila do Prahy, vstoupila znovu do své obnovené strany ČSNS, do jejího vedení a přijala poslanecký mandát Prozatímního národního shromáždění. **Obnovila ŽNR pod novým názvem Rada československých žen (RČŽ)**, kde se stala předsedkyní. Založila ženský časopis s názvem ***Vlasta***. Dále byla místopředsedkyní Svazu osvobozených politických vězňů a stala se také členkou Svazu přátel SSSR.

V roce 1946 kandidovala za ČSNS a byla zvolena do Národního shromáždění. Byla kritická vůči činnosti poválečných lidových soudů a brzy rozpoznala servilní poslušnost československých komunistů vůči Moskvě. Kvůli tomu **byla monitorována StB,** která již od svého založení v roce 1945 byla ovládána právě komunisty.

V období vládní krize se snažila o svolání schůze parlamentu, což se jí nepodařilo. Jako předsedkyně **prosadila 25. února 1948 usnesení, aby RČŽ nevstupovala do Ústředního akčního výboru, ale druhého dne byla vyloučena, vedení převzala komunistka Anežka Hodinová-Spurná a RČŽ do akčního výboru vstoupila.**

Následně byla **vyloučena ze všech svých veřejných funkcí**. Po neúspěšném boji s finálním nástupem komunismu se 10. března 1948 rozhodla demonstrativně vzdát svého poslaneckého mandátu. Nastoupila na pražský magistrát. V květnu 1948 založila neformální skupinu okolo ČSNS, která udržovala kontakty s exilovými politiky. Podporovala lidi usilující o emigraci a nadále se zasazovala proti komunistům.

Horáková se dostala do hledáčku StB jako vhodný kandidát pro akci „Střed", **zatčena byla 27. září 1949 ve své kanceláři v Masné ulici.**

StB při vyšetřování proslula svými brutálními metodami výslechů a vynucených přiznání. Užívala k tomu, za účasti sovětských poradců, jak fyzického násilí jako bití, nedostatek potravy, nucené bdění, zima, malá místnost, případně narkotika, tak psychického týrání a vydírání, vedoucího ke ztrátě racionální sebekontroly a duševní dezorientaci. Týrání Horákové dosvědčuje její spoluvězeňkyně z pankrácké věznice Zdena Mašínová.

StB zvolila Horákovou do role ústřední postavy v inscenovaném spiknutí v čele smyšlené ilegální skupiny, kterou StB nazvala „Direktoria". Nato bylo v listopadu 1949 zatčeno 380 bývalých funkcionářů ČSNS.

Proces s Miladou Horákovou a s jejími dvanácti kolegy probíhal od 31. května do 8. června 1950 a **byl zinscenován jako veřejný „politický proces"** po vzoru sovětských velkých čistek ve 30. letech na přímý příkaz prezidenta Gottwalda. **Měl svůj vynucený „scénář"**, podle kterého se měli a byli donuceni obžalovaní chovat.

Obzvláště doktorka Horáková, která byla vyslechnuta 1. den, se nepoddala a přes vynucenou režii se jí místy podařilo bránit sebe a své ideály, i když věděla, že tím svoje šance na mírnější trest jen snižuje. Během procesu byly nošeny do soudní síně koše s tisíci rezolucemi lidí žádajících nejvyšší tresty pro obviněné, které byly organizovány nejen závodními výbory KSČ, milicemi, ale i uličními výbory (v pozadí stála tajná státní bezpečnost a sovětští poradci).

Osmý den procesu, 8. června 1950, po závěrečné řeči státních zástupců a poslední řeči všech odsouzených, která byla médiím cenzurována, se **Horáková statečně staví za svoje ideály, za ideje Beneše a Masaryka.**

Milada Horáková odmítla žádat o milost, ale její dcera i advokát tak učinili. Přestože se mnohé významné osobnosti, například Albert Einstein, Winston Churchill nebo Eleanor Rooseveltová, snažili svými dopisy získat pro odsouzené milost u prezidenta, Gottwald, formálně na doporučení ministra spravedlnosti, rozsudky k trestu smrti podepsal.

Poprava byla vykonána oběšením na dvoře pankrácké věznice 27. června 1950 v 5:35 ráno. Na Pankráci byla používána primitivní forma oběšení dlouho trvajícím škrcením. Ostatky byly zpopelněny, nepohřbeny a dosud nebyly nalezeny.

Justiční vražda provedená na Miladě Horákové vyvolala velký mezinárodní ohlas, např.: ***„Plně sdílím zármutek a rozhořčení, které cítíte při krutých soudních vraždách v Československu……"*** Winston Churchill, britský premiér

DALAJLAMA

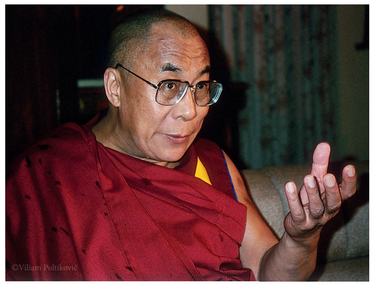

„Soucit je to, co dává našemu životu smysl! Je zdrojem trvalého štěstí a radosti. A je to základ dobrého srdce, srdce člověka, který jedná z touhy pomoci ostatním.

Prostřednictvím laskavosti, náklonnosti, poctivosti, pravdy a spravedlnosti ke všem ostatním si zajišťujeme vlastní prospěch. Není to záležitost složitého teoretizování. Je to záležitost zdravého rozumu.“

Slovo dalajlama je složeno ze dvou částí: mongolského *dalaj* — oceán a tibetského ***lama*** — duchovní učitel, a slovní spojení dalajlama tedy označuje lamu, jehož moudrost a ctnost jsou hluboké jako oceán, nebo také „oceán moudrosti".

JEHO SVATOST XIV. DALAJLAMA, duchovní vůdce tibetského národa, 6. července 2015 oslavil **osmdesáté narozeniny**. Podle tibetského buddhismu je *tulku*, tj. člověk uznaný za reinkarnaci zemřelé významné osoby nebo božstva. Je duchovně svázán s třináctí minulými dalajlamy a s patronem Tibetu bódhisattvou Avalókitéšvarou.

Když měl Tändzin Gjamccho tři roky, navštívila dům jeho rodičů, chudých rolníků, žijících v osadě Tag-cčer v tibetské provincii Amdo, speciální delegace. Chlapec si prohlížel předměty, které přivezli mniši, a vykřikoval: *„To je moje! To je moje!“* Předměty patřily jeho předchůdci, 13. dalajlamovi, který zemřel v roce 1933, dva roky před narozením chlapce. Poznání předmětů bylo Tibeťanům znamením, že chlapec je inkarnace, ztělesnění dalajlamy.

V roce 1939 chlapce přivedli do Lhasy a o rok později byl prohlášen hlavou tibetských buddhistů. V palácích Potála a Norbulingka začal obvyklým způsobem studia – logikou, historií, poezií, astrologií – a později pokračoval rozsáhlým studiem tanter. Ve věku šestnácti let musel převzít plnou světskou i duchovní odpovědnost vyplývající z jeho funkce dalajlamy vlivem problémů, které vznikly v Tibetu s postupující čínskou okupací.

Na pozvání Mao Ce-tunga v roce 1954 navštívil Čínu. Mezi tibetským národem a čínskou armádou však nebyla možná žádná dohoda. Sedm dní po občanském povstání proti Číňanům, 17. března 1959, dalajlama opustil Lhasu. Začala se naplňovat většba slavného indického gurua Padmasambhavy. Ten v osmém století řekl: ***„Až přiletí železní ptáci a přijedou koně na kolech, budou Tibeťané roztroušeni po světě jako mravenci a Buddhovo učení se dostane do nejvzdálenějších zemí.“*** Takováto většba se před 1200 lety vymykala jakékoliv lidské zkušenosti.

Dalajlamovým novým domovem se stala severoindická **Dharamsala. Více než sto tisíc jeho krajanů ho následovalo do exilu, většina z nich se usadila v Indii a Nepálu.** Jeho aktivity jsou velice široké. Výuka, zasvěcení a přednášky pro četné posluchače v Bódhgaji, Dharamsale a jiných místech v Indii, ale i po celém světě, na kterých je buddhismus hlavním tématem. V roce 1959 zahájil kampaň za mírové znovuzískání tibetské svobody, činnost, za kterou byl **v roce 1989 vyznamenán Nobelovou cenou míru. Obdržel také Cenu Alberta Schweitzera a Wallenbergovu cenu udělovanou Nadací pro lidská práva americkéhho Kongresu.** Je představitelem angažovaného buddhismu. Tuto platformu lze vnímat jako výsledek dialogu buddhistické etiky se západní ideou lidských práv. Klade důraz na sociální angažovanost a princip odpovědnosti za to, co se na světě děje. Aplikuje tradiční buddhistickou etiku na problémy moderního světa. V Indii zůstává dalajlama duchovním vůdcem tibetského národa. Oficiálním představitelem vlády v exilu byl až do roku 2011, kdy funkci převzal absolvent práv z Harvardovy univerzity Lozang Sengge.

„Dokud tento vesmír bude trvat,
dokud v něm živé bytosti budou přebývat, kéž zde i já
mohu setrvat, abych rozptyloval utrpení tohoto světa!“
Jeho Svatost XIV. dalajlama

DALAJLAMA V ČR

Jeho Svatost dalajlama poprvé navštívil tehdejší Československo v únoru roku 1990. **Společná výzva** dalajlamy a Václava Havla je odrazem nadčasového setkání dvou spřízněných duší, která dala základ jeho dalším návštěvám. Zatím poslední, devátá návštěva Jeho Svatosti v České republice, se uskutečnila v roce 2013.

„Jako dvě lidské bytosti, které se znepokojením přemýšlejí o stavu a budoucnosti lidstva a světa, žádáme všechny politiky, aby se zbavili omezení jednotlivých osobních nebo skupinových zájmů a nechali vést svou mysl svědomím a svým citem a odpovědností k pravdě a spravedlnosti.

Náš svět čelí mnoha vážným krizím a podle našeho společného hlediska je jeho naděje v mobilizaci všeho dobrého v nás a v naší úctě k tomu, co nás jako jednotlivce přesahuje, ať už to nazýváme Bůh, řád vesmíru, nevyhnutelnost následků našich činů nebo jakkoliv jinak. I když je to všeobecně platné pro každého, platí to ještě více pro ty, kteří přijali politickou zodpovědnost.

Pokud budou lidé žít s mírem a laskavostí ve svém vlastním nitru a budou cítit pravdu a slušnost, se smyslem pro odpovědnost vůči celku, pak je naděje, že budou schopni žít v míru a s laskavostí a spravedlností k sobě navzájem. Takto se mohou osvobodit od útlaku, stejně jako od duchovní a materiální chudoby. Je naším společným, upřímným cílem, aby se to uskutečnilo.“

Společná výzva Jeho Svatosti čtrnáctého dalajlamy a prezidenta Václava Havla, *Praha, 5. února 1990*

VĚDĚLI JSTE, ŽE…

.....Charta 77 inspirovala čínské intelektuály k iniciativě Charta 2008? Jeden z jejích signatářů Liou Siao-po byl za své lidskoprávní aktivity v roce 2009 odsouzen k jedenáctiletému vězení. O rok později obdržel Nobelovu cenu míru.

.....Poslanecká sněmovna ČR v roce 2008 přijala usnesení, ve kterém vyzývá všechny své představitele, aby při mezinárodních jednáních aktivně vystupovali na obranu lidských práv obyvatel Číny a Tibetské autonomní oblasti?

BUDDHISMUS — NÁBOŽENSTVÍ, FILOZOFIE, ŽIVOTNÍ MOUDROST

BUDDHISMUS je duchovně-filosofický systém, původem z indického subkontinentu, jehož základ vytvořil indický princ Siddhártha Gautama, později známý jako Buddha (Osvícený). V 29 letech po setkání se stářím, nemocí a smrtí opustil domov a věnoval se nejrůznějším praktikám, pomocí nichž chtěl dosáhnout osvobození od utrpení, které je spojeno s každou existencí. Nakonec podle legendy ve věku 35 let objevil střední cestu, která se vyhýbá všem krajnostem, a dosáhl probuzení a konečného osvobození z utrpení a koloběhu životů (*samsáry*). Následujících 45 let předával své učení, a to jak mnichům (založil první mnišské společenství na světě), tak laikům.

BUDDHOVO UČENÍ — *dharma* — bylo uspořádáno do tří sbírek textů zvaných *Tripitaka*. Buddha svou zkušenost přenesl do čtyřech vznešených pravd:

I) O utrpení — vše v životě je strast
II) O vzniku utrpení — příčinou strasti je touha
III) O zániku utrpení — zánik touhy
IV) O stezce — cestou k zániku strasti je Osmidílná stezka, která zahrnuje tyto způsoby chování: pravé pochopení, pravé myšlení, pravou řeč, pravé jednání, pravý život, pravé úsilí, pravou bdělou pozornost a pravé soustředění.

Buddha radil těm, kdo hledají, aby nepřijímali nic jen na základě slepé víry či autority druhého, nýbrž aby sami hledali a usuzovali, zda daná věc odpovídá nebo neodpovídá jejich nejniternější zkušenosti.

THÉRAVÁDOVÝ BUDDHISMUS — pojímá buddhistické školy, které zachovaly věrnost starým učením a odmítly inovace přijaté stoupenci mahájány. K oddělení došlo před více než dvěma tisíci lety. Théravádový buddhismus, označovaný také jako **hínajána (malý vůz)** se rozšířil především na jihu Asie — Šrí Lanka, Barma, Thajsko a Kambodža. Od mahájány se liší tím, že závrhl mnohá písma, která považuje za pozdní a nekanonická, tím, že ústřední místo zaujímá historický Buddha. Théraváda využívá meditaci a čistou morálku, aby odstranila nevědomost, příčinu veškerého utrpení. Hlavní filosofií je neubližování.

MAHÁJÁNA — velký vůz — se ujala především v severních asijských zemích (severní Indie, Nepál, Kašmír, střední Asie, Čína, Korea, Japonsko, Tibet a Mongolsko). Zhruba v 1. století před n. l. se oddělila od théravády. Spásu činí dostupnou všem (proto „velký vůz") a za kanonická považuje také pozdější vzniklá písma. Má tendenci do sebe vstřebávat božstva, na která při svém šíření narazila. Mahájána klade důraz na rozvoj soucitu a lásky. Probuzení se stává prostředkem, jak pomoci ostatním bytostem od utrpení (bódhisattva).

TANTRICKÝ BUDDHISMUS — tantrajána, vadžrajána – rozšířená zejména v Tibetu. Používá všech metod předchozích směrů, ale navíc ještě speciálních praxí spojených s realizací skutečné podstaty a recitací manter. Vadžrajána sama sebe považuje za nejvyšší učení a tvrdí, že její metody vedou nejrychleji k realizaci stavu buddhy.

ZEN BUDDHISMUS — rozvinul se v Číně a Japonsku – pravda je za slovy a představami.

TIBETSKÝ BUDDHISMUS — Buddhismus se do Tibetu poprvé dostal v 7. století, avšak plně se rozvinul až v 8. století zásluhou buddhistického učence Šantaraksity a velkého duchovního mistra Padmasambhavy. V Tibetu se praktikovala především forma vadžrajánového buddhismu, tzv. „cesta tajemné mantry". V tomto období, které se nazývá „první šíření" buddhismu, byl postaven první klášter Samjä a přeloženy mnohé buddhistické texty do tibetštiny. Doba rozkvětu byla za krále Langdarmy vystřídána pronásledováním a úpadkem. Tradice raného období dnes uchovává pouze nejstarší škola tibetského buddhismu Ningmapa. V 11. století následovala vlna „druhého šíření". Došlo k obnovení vztahů s indickými učenci a začaly vznikat nové školy a tradice. Učenec Atíša dal základ hnutí Kadampa, které se později stalo hlavním zdrojem pro školu Gelugpa. Marpa přinesl do Tibetu učení školy Kagüpa a přibližně ve stejnou dobu byla založena škola Sakjapa. Buddhismus v Tibetu se tradičně rozděluje do čtyř hlavních proudů: Ningmapa, Kagüpa, Sakjapa a Gelugpa. Ty se dělí na množství řádů a podřádů. Každá má svého duchovního vůdce a vlastní styl výuky a praxe, který odpovídá potřebám různých lidí.

DALAJLAMA — „oceán moudrosti" – titul udělený hlavě školy Gelug mongolským králem v 16. století. Současný představitel je 14. dalajlama, narozený v roce 1935 a rozpoznaný dalajlamou v roce 1939. V roce 1950 odešel z Tibetu do exilu, žije v Dharmasale.

PANČHENLAMA — titul druhé duchovně nejvýznamnější osoby linie školy Gelug. Poslední 11. pančenlama, narozený v roce 1989, byl rozpoznán v roce 1995. Šestiletý chlapec byl unesen a dodnes je držen na neznámém místě. Za několik měsíců jmenovaly čínské úřady pančenlamou syna dvou tibetských funkcionářů.

BÓDHISATTVA — ten, jehož podstatou je osvícení. Je to ideál světce, který nashromáždil zásluhy umožňující dosažení stavu buddhovství. On se této možnosti vzdává, aby mohl jiným pomáhat na jejich cestě k vysvobození z koloběhu existence.

BÖN — původní předbuddhistické náboženství v Tibetu s prvky animismu a šamanství.

Zdroje: buddhismus.cz, wiki/Tibetský_buddhismus

dalajlama1602_001.indd 1 09.02.16 22:38